Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Kärnkraftsprövningsutredningens slutbetänkande Ny kärnkraft - moderna regler för beredskap och skadeståndsansvar

Er beteckning: KN2026/01512

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Uppsala län ställer sig generellt positiv till utredningens förslag.

Länsstyrelsen anser dock att följande områden bör förtydligas i samband med att utredningens förslag genomförs:

- Tolkningen av vad som är tillräcklig omfattning för att tillåta provdrift bör innefatta faktisk förmåga att verkställa de föreskrivna skyddsåtgärderna.
- Den framtida beredskapsavgiften behöver ta hänsyn till kostnadsökningar i samhället.
- Hur eventuella kostnadsförändringar kopplade till anpassning av beredskapen till höjd beredskap och krig ska hanteras.

Beredskap förberedd i tillräcklig omfattning

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att provdrift av en ny anläggning inte ska tillåtas innan beredskapen är ordnad i tillräcklig omfattning. Dock finns behov av vägledning så att den processen blir likvärdig oavsett var i Sverige en ny anläggning byggs.

Utredningen nämner i avsnitt 6.3 att tolkningen av vad som utgör tillräcklig beredskap i huvudsak utgår från de formella kraven på beredskapsåtgärder som ett fastställt program för räddningstjänst, utpekade beredskaps- och planeringszoner, utdelade jodtabletter etc. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att även förmågan att

verkställa planeringen finns i samband med att länsstyrelsen meddelar att beredskapen är förberedd i tillräcklig omfattning.

Beredskapsavgiften

Länsstyrelsen är positiv till utredningens initiativ att beredskapsavgiften fokuserar på den specifika anläggningens risk och de kostnader som kopplas. Som utredningen noterar kan pågående förändringar, såsom förändringar kring förhandsutdelning av jodtabletter i planeringszon och införande av SE-Alert påverka de delarna av kostnaderna.

Gällande förvaltningskostnader vill Länsstyrelsen poängtera vikten av att finansieringen av personalkostnader för planering, övning och beredskapshållning möter kostnadsutvecklingen i samhället för att beredskapen inte ska stagnera över tid.

Höjd beredskap

Utredningen har inte närmare analyserat anpassning av beredskap för radiologiska nödsituationer vid höjd beredskap och krig. Det är svårt att bedöma tillkommande kostnader som är särskilda för kärnenergiberedskapen om den förväntas använda det väpnade angreppet som dimensionerande scenario. Således går det inte att utesluta ökade kostnader för den beredskapen.

Länsstyrelsen vill att det utreds vidare vilka kostnaderna för anpassning av beredskapen för radiologiska nödsituationer vid höjd beredskap och krig är och hur de kostnaderna bör finansieras.

Övriga synpunkter

I dagsläget övar de tre kärnkraftslänen kärnenergiberedskapen i större omfattning vart annat år, vilket gör att varje län planerar en större övning vart sjätte år. Vid dessa övningar brukar beredskapen övas även med centrala aktörer och län i planeringszonen. När antalet kärnkraftslän och berörda aktörer ökar ser Länsstyrelsen behov av att större, systemövergripande övningar samordnas på nationell nivå.

Länsstyrelsen ser en risk att tillgång till, och rekrytering av rätt kompetenser kommer att bli en begränsning vid utbyggnaden av samhällets beredskap för ny kärnkraft. Länsstyrelserna i kärnkraftslänen har i dagsläget förmåga att lämna stöd till nya

kärnkraftslän men inte i någon stor omfattning om det skulle bli aktuellt med utbyggnad av beredskapen i fler län parallellt.

Gällande utredningens övriga förslag har länsstyrelsen inga synpunkter.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Stefan Attefall med handläggare Albin Karlberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef samhällsavdelningen Kristina Jansson, försvarsdirektör Johan Larsson och handläggare Patrik Westerberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post uppsala@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala, eller ring vår växel 010-223 30 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/uppsala.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/uppsala/personuppgifter